Dosarul nr.2-19384/2021

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

06 martie 2026 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul - Nadejda Mazur
Grefier - Inga Cucuetu
Cu participarea
Avocatului: - Ion Cernolev
examinând în şedinţă publică pricina civilă la cererea
Melnic Vasile către Tatarciuc Victor privind recunoașterea nulă a recipisei din 14 ianuarie 2013,

C O N S T A T Ă :

Argumentele participanților la proces:

La 10 august 2021 Melnic Vasile a înaintat o cerere de chemare în judecată (repartizată spre examinare judecătorului Judecătoriei Chişinău sediul Centru - Mazur Nadejda la data de 11 august 2021, în mod aleatoriu conform art.6/1 alin.(1) al Legii nr. 514 din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească) către Tatarciuc Victor privind recunoașterea nulă a recipisei din 14 ianuarie 2013.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 14 ianuarie 2013, între Melnic Vasile și Tatarciuc Victor Mihail a fost întocmită o recipisă, potrivit căreia primul ar fi împrumutat de la cel din urmă suma de 15.000 euro. Din ansamblul probelor administrate rezultă însă că această recipisă nu reflectă raporturi juridice reale de împrumut, ci a fost întocmită în alte scopuri decât cele declarate în conținutul său.

La 10 .04.2017 judecătoria Chișinău, sediul Central a pronunțat sentința, prin care pîrîtul V.Tatarciuc a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii, prevăzute d e art. 326 alin.(2) lit. c) Cod penal. Fiind audiat în calitate d e martor în această cauză penală Melnic Vasile a declarat că este rudă îndepărtată cu V.Tatarciuc. Ultimul, ca avocat i-a promis ajutor la rezolvarea unui litigiu. Pentru aceasta a insistat la scrierea unei recipise cu suma de 15000 euro. A scris recipisa ca o garanție în cazul unui cîștig de cauză la Curtea Supremă d e Justiție. El, personal niciodată nu a primit în fapt suma de 15.000 euro de la Tatarciuc Victor. Iar recipisa a fost redactată la solicitarea acestuia din urmă, în contextul unor pretinse demersuri de influențare a soluționării unei cauze aflate pe rolul instanțelor judecătorești, în schimbul unor sume de bani solicitate cu titlu de remunerație ilicită. Pentru acest serviciu el i-a dat bani lui V.Tatarciuc, dar ultimul nu a hotărîrt problema la Curtea Supremă de Justiție. Solicitînd înapoierea banilor, V.Tatarciuc doar l-a ofensat, din care motive la 05.07.2013 el s-a adresat la Centrul Național Anticorupție. Ulterior, în timpul unor tratative cu V.Tatarciuc, recipisa de 15000 euro a fost arsă, dar în cadrul ședinței de judecată V.Tarciuc a prezentat recipisa de 15000 euro, precum că el î-i este dator această sumă. Originalul acestei recipise

s e află în cauza penală d e învinuire a lui V.Tatarciuc. Mai menționează că, pe 14.01.2013 el i-a transmis lui V.Tatarciuc suma de 3000 euro în cafeneaua ”La plăcinte”, dar nu poate prezenta recipisa deoarece aceasta a fost întocmită în cabinetul lui V.Tatarciuc. În sentința penală de acuzare a lui V.Tatarciuc s-a reținut că ultimul a pretins și primit mijloace bănești pentru a-și exercita influența asupra unor persoane cu funcții de răspundere, fiind recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii de trafic de influență. În acest context, se remarcă necesitatea declarării nulității actului juridic-recipisa din 14.01.2013, încheiat între Melnic Vasile în calitate d e împrumutat și Tatarciuc Victor, în calitate d e împrumutător, pe motiv ce contravine normelor imperative, ordinii publice și bunelor moravuri, fiind încheiat în scopul de a ascunde o infracțiune de trafic d e influență, constatată prin sentința judecătoriei Chișinău, sediul Central din 10.04.2017. Astfel, recipisa din 14 ianuarie 2013 apare ca un instrument formal, destinat să creeze aparența unui raport juridic licit, în timp ce voința reală a părților a fost diferită. V.Tatarciuc a planificat și l-a obligat pe V.Melnic să scrie recipisa de împrumut, adică scrierea aceste recipise de reclamant a avut loc datorită acțiunilor ilicite ale pîrîtului, care exercitînd funcția d e avocat, a comis traficul d e influență și, recipisa în temeiul art. 220 alin.(1) și (2) Cod civil este nulă iar nulitatea absolută este imprescriptibilă (art. 217 alin.(1-3) Cod civil).

Mai indică reclamantul că, actul juridic în cauză nu întrunește condițiile esențiale de valabilitate ale unui contract de împrumut, întrucât lipsește transmiterea efectivă a sumei de bani, precum și consimțământul valabil exprimat în vederea producerii efectelor juridice corespunzătoare unui asemenea contract. Iar manifestarea de voință a reclamantului nu a fost orientată spre încheierea unui contract de împrumut, ci a fost determinată de circumstanțe exterioare ilicite, ce țin de pretinderea unor foloase necuvenite de către pârât. De asemenea, se constată că actul juridic respectiv este unul simulat, întrucât a fost încheiat cu intenția de a ascunde adevărata natură a raporturilor dintre părți, respectiv o înțelegere având ca obiect obținerea unei influențe asupra soluționării unei cauze judiciare. Iar potrivit normelor dreptului civil, actul juridic simulat este lovit de nulitate.

Subliniază că, recipisa din 14 ianuarie 2013 nu reprezintă expresia unui acord de voință valabil, ci constituie un act juridic aparent, lipsit de cauză licită și întocmit în scopul disimulării unor raporturi juridice ilicite. Iar față de aceste circumstanțe, se impune constatarea nulității absolute a recipisei din 14 ianuarie 2013, ca fiind un act juridic simulat, întocmit fără consimțământ valabil și în baza unei cauze ilicite, contrare ordinii publice și bunelor moravuri, urmând ca aceasta să fie lipsită de orice efect juridic de la data întocmirii sale. Solicită declararea nulității absolute și lipsirea de efecte juridice a recipisei din 14 ianuarie 2013, privind pretinsul împrumut al sumei de 15.000 euro, întocmită între Melnic Vasile, născut la 29.03.1951, în calitate de împrumutat, și Tatarciuc Victor Mihail, născut la 03.09.1953, în calitate de împrumutător, ca fiind un act juridic simulat, întocmit cu încălcarea normelor imperative ale legii, contrar ordinii publice și bunelor moravuri.

În ședința de judecată, reclamantul Melnic Vasile și avocatul său Ion Cernolev au susținut cererea de chemare în judecată din motivele de drept și de fapt invocate și solicită admiterea.

Pîrîtul Tatarciuc Victor în ședința de judecată nu a recunoscut acțiunea, o consideră neîntemeiată, tardivă. Reclamantul V.Melnic a împrumutat d e la el suma de 15000 euro, comunicîndu-i că are necesitate pentru tratamentul soției. Pe motivă că nu i-a întors suma împrumutului în termen, s-a adresat în judecată. Există o hotărîre judecătorească definitivă și irevocabilă de încasare a acestei datoriei, în baza recipisei din 14.01.2013, de la reclamant în beneficiul său. Reclamantul a formulat în repetate rânduri cereri de revizuire a hotărîrilor instanțelor judecătorești, toate acestea fiind respinse. Mai subliniază că, în cadrul examinării acelui litigiu V.Melnic a depus o cerere reconvențională, prin care a solicitat declararea nulității recipisei din 14 ianuarie 2013, dar nu a fost examinată în fond, fiind restituită ca urmare a neîndeplinirii obligației de achitare a taxei de stat. Indică și că, titlul executoriu, emis în baza hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 06 octombrie 2016, a fost depus la executare silită. Acțiunile executorului judecătoresc în procedura d e executare au fost contestate de V.Melnic, contestațiile fiind respinse de instanța de judecată. Consideră că prezenta acțiune reprezintă o reiterare a unor pretenții deja examinate sau care puteau fi invocate în cadrul litigiului anterior, fiind formulată peste termenul legal de prescripție și în lipsa unor temeiuri juridice, care să justifice repunerea în termen sau reexaminarea raporturilor juridice stabilite definitiv între părți. Trimiterea reclamantului la sentința judecătorească nu poate fi reținută deoarece nu este o sentință definitivă, la fel cum nu este definitivă nici sentința pe numele reclamantului. Solicită respingerea acțiunii ca fiind tardivă și neîntemeiată.

Aprecierea instanței de judecată

Examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spața, audiind explicațiile părților, instanța consideră necesar de a respinge acțiunea înaintată de Melnic Vasile către Tatarciuc Victor privind recunoașterea nulă a recipisei din 14 ianuarie 2013 din următoarele considerente.

În temeiul alin.(1) art. 5 CPC orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Art. 239 CPC statuează că, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Potrivit art. 240 alin. (1) CPC, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Codul civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi

execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară.

Reclamantul V.Melnic prin prezenta acțiune, înaintată către V.Tatarciuc a contestat recipisa din 14 ianuarie 2013, potrivit căreia V.Melnic a luat cu împrumut de la V.Tatarciuc suma de 15000 euro pe un termen de 1 an(f.d.13, vol.1).

Instanța de judecată reține că raporturile juridice între părți au apărut în temeiul contractului de împrumut din 14 ianuarie 2013.

Conform art. 7 alin.(1) Codul civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare.

Respectiv, în speță sunt aplicabile prevederile Codului civil în redacția de până la 01.03.2019, în vigoare la momentul încheierii contractului de împrumut, întruchipat în recipisa semnată de părți la data de 14 ianuarie 2013.

Potrivit art.867 alin.(1) Codul civil în redacția de până la 01.03.2019, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Reclamantul V.Melnic solicită de a declara nulitatea absolută și lipsirea de efecte juridice a recipisei din 14 ianuarie 2013, privind pretinsul împrumut al sumei de 15.000 euro, întocmită între Melnic Vasile, în calitate de împrumutat, și Tatarciuc Victor Mihail, în calitate de împrumutător, ca fiind un act juridic simulat, întocmit cu încălcarea normelor imperative ale legii, contrar ordinii publice și bunelor moravuri.

Alin.(1) art. 216 Cod civil statuează că, actul juridic este nul în temeiurile prevăzute de prezentul cod (nulitate absolută).

În conformitate cu prevederile art. 217 Cod civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu.(2) Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părți a actului lovit de nulitate.(3) Acțiunea în constatare a nulității este imprescriptibilă.

Reclamantul solicită declararea nulității absolute a recipisei din 14.01.2013 invocînd că la întocmirea ei nu au fost respectate prevederile art.art. 195, 199, 207, 219, 220 și 221 Cod civil.

Art. 195 Cod civil atestă că, actul juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre naşterea, modificarea și stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Potrivit alin.(1) și (2) art. 199Cod civil- Consimțământul este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei d e a încheia un act juridic. Consimțământul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernământ, este exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și nu este viciat.

Alin. (1) art. 207 Cod civil prevede că, actul juridic încheiat fără cauză ori fondat pe o cauză falsă sau ilicită nu poate avea nici un efect.

În conformitate cu prevederile alin.(1) și (2) art. 119 Cod civil- actul juridic nul încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii. Dacă din conținutul său rezultă că poate înceta numai pentru viitor, actul juridic nu va produce efecte pentru viitor. Fiecare parte trebuie să restituie tot ceea ce a primit în baza actului juridic nul, iar în cazul imposibilității de restituire, este obligată să plătească contravaloarea prestației.

Alin.(1) și (2) art. 220 Cod civil, care prevede că, actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sînt nule dacă legea nu prevede altfel. Actul juridic sau clauza care contravin ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule.

Potrivit alin.(1) și (2) art. 221 Cod civil-actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este nul. Actul juridic încheiat cu intenția de a ascunde un alt act juridic(actul juridic simulat) este nul.

Nulitatea absolută este sancțiunea pentru nerespectarea normei ce ocrotește un interes general.

Reclamantul indică că recipisa din 14.01.2013 reprezintă în sine un act juridic simulat, întocmit cu încălcarea normelor imperative ale legii, contrar ordinii publice și bunelor moravuri.

Sînt lovite de nulitate absolută acele juridice care contravin normelor imperative, adică acelor norme care prescriu în mod expres o conduită obligatorie, o obligație de la care subiectul nu s e poate sustrage sau nu o poate ocoli(norme operative), sau care, prin dispoziția lor, interzic săvîrșirea unor acțiuni (norme prohibitive). Legislația Republicii Moldova nu cunoaște o definiție nici a ordinii publice, nici a bunelor moravuri. Aceste condiții nu existau în Codul civil precedent. Art. 51 al Codului civil din 1964 conținea noțiunea *de convenție încheiată cu un scop contrar intereselor statului și societății*, care în linii generale poate fi privită ca o noțiune similară celei a actului juridic care contravine ordinii publice sau bunelor moravuri(vezi comentariul la art.220 Cod civil , ediția I, decembrie 2005).

Indică reclamantul și că recipisa contestată este un act juridic simulat.

Actul juridic simulat implică existența de fapt a două acte, dintre care unul este aparent și nu este menit să producă nici un efect, iar altul este secret, care diferă d e cel aparent privitor la natura, părțile sau conținutul operației juridice.

Analizînd materialele cauzei, probele prezentate, instanța concluzionează că, reclamantul nu a prezentat instanței nici o probă reală, pertinentă și concludentă, ce ar confirma existența normelor legale enunțate la încheierea contractului de împrumut prin recipisa contestată.

Alin.(1) art. 118 CPC indică că, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțel pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Reclamantul V.Melnic și-a motivat poziția pe probele indicate în sentința judecătoriei Chișinău, sediul Central din 10.04.2017, prin care pîrîtul V.Tatarciuc a

fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii, prevăzute de art. 326 alin.(2) lit. c) Cod penal.

În prezent sentința vizată este casată și pe această cauză penală nu este adoptată o sentință definitivă, iar potrivit alin.(1) art. 3 din Codul penal al R.Moldova nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrşirea unei infracţiuni nici supus unei pedepse penale, decît în baza unei hotărîri a instanţei de judecată şi în strictă conformitate cu legea penală. Prezumția d e nevinovăție este un drept fundamental prin care orice persoană este considerată nevinovată pînă la pronunțarea unei hotărîi judecătorești definitive.

Respectiv, prin prisma normelor vizate, instanța conchide că, probele indicate în sentința susindicată, la care face trimitere reclamantul, nu pot fi considerate ca temei de nulitate absolută a recipisei din 14.01.2013.

Mai mult ca atît, din materialele cauzei se constată că raporturile juridice dintre părți au fost anterior supuse examinării instanțelor judecătorești, fiind soluționate prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, care beneficiază de autoritate de lucru judecat.

Astfel, instanța reține că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 06 octombrie 2016, a fost admisă integral acțiunea pîrîtului V.Tatarciuc privind încasarea de la reclamantul V.Melnic a sumei de 15.000 euro în baza recipisei contestate.

Această hotărâre a fost menținută de instanțele ierarhic superioare, devenind nu numai definitivă, dar și irevocabilă.

Respectiv, instanța a examinat actul contestat și, nu a aplicat din oficiu nulitatea absolută, necătînd la faptul că în acel proces pîrîtul V.Melnic a depus o acțiune reconvențională privind declararea nulității absolute a recipisei din 14.01.2013, care nu a fost acceptată pe motive că ultimul nu a înlăturat neajunsurile indicate de achitare a taxei d e stat. Încheierea de restituire a acțiunii reconvenționale a fost atacată cu recurs, încheierea fiind de Curtea d e Apel Chișinău menținută .

Potrivit alin.(2) art. 123 CPC faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

Instanța subliniază că principiul securității raporturilor juridice constituie un element fundamental al statului de drept și presupune respectarea caracterului definitiv al hotărârilor judecătorești. În acest sens, autoritatea de lucru judecat împiedică repunerea în discuție a unor raporturi juridice deja stabilite definitiv între aceleași părți, indiferent de forma sub care se încearcă valorificarea ulterioară a unor pretenții similare. Or, prezenta acțiune, deși formulată sub aparența unei cereri autonome privind constatarea nulității absolute a recipisei din 14 ianuarie 2013, tinde în esență la infirmarea efectelor unei hotărâri judecătorești definitive, ceea ce este inadmisibil.

Instanța reține că, potrivit dispozițiilor art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată, iar în conformitate cu art. 240 alin. (1) CPC, la deliberare instanța apreciază probele, stabilește circumstanțele relevante și determină legea aplicabilă cauzei. În aplicarea acestor dispoziții, instanța constată că pretențiile reclamantului nu pot fi analizate în mod izolat de cadrul procesual anterior, în care aceleași raporturi juridice au fost deja examinate.

Analizînd în ansamblu probele administrate, instanța nu găsește temei legal de declarare a nulității absolute și lipsirea de efecte juridice a recipisei din 14 ianuarie 2013 privind pretinsul împrumut al sumei de 15.000 euro, întocmită între Melnic Vasile și Tatarciuc Victor, ca fiind un act juridic simulat, întocmit cu încălcarea normelor imperative ale legii, contrar ordinii publice și bunelor moravuri. Din aceste motive acțiunea reclamantului V.Melnic urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

Cît ține de solicitarea pîrîtului V.Tatarciuc de a respinge acțiunea ca fiind și tardivă, instanța menționează că s-a expus pe parcursul examinării cauzei, în urma soluționării cererii pîrîtului de ridicare a excepției de tardivitate, prin încheierea din 19 noiembrie 2024(f.d.191-192, vol.7). Cererea pîrîtului a fost respinsă dat fiind faptul că obiectul prezentei acțiuni este recunoașterea nulității absolute a actului juridic iar acțiunea în constatare a nulității absolute este imprescriptibilă (art. 217 alin.(3) cod civil).

Mai solicită reclamantul și încasarea cheltuielilor de judecată.

Art. 82 CPC stipulează că, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

Potrivit art. 94 alin.(1) CPC instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părţii care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Conform art. 96 alin. (1)-(1^1) Cod de Procedură Civilă instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Prin prisma normelor legale enunțate, ținînd cont de faptul că acțiunea reclamantului a fost respinsă, instanța nu găsește nici temei de admitere a acestui capăt de cerere, de încasare a cheltuielilor de judecată.

Mai mult ca atît , examinînd această cerință, instanța la 03 aprilie 2026 a emis și hotărîrea suplimentară, hotărînd problema încasării taxei de stat, pe care a omis s-o indice în dispozitivul hotărîrii.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. art. 94, 236, 238-241 CPC, instanţa de judecată

h o t ă r ă ş t e :

Se respinge ca neîntemeiată cererea d e chemare în judecată înaintată de Melnic Vasile către Tatarciuc Victor privind recunoașterea nulă a recipisei din 14 ianuarie 2013.

Hotărârea poate fi atacată cu apel în Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei, judecător: Nadejda Mazur